

Program Wychowawczo - Profilaktyczny
Publicznego przedszkola w Promniku
na rok szkolny 2023/2024

*„Dziecko chce być dobre. Jeśli nie umie – naucz, jeśli
nie wie – wytłumacz, jeśli nie może – pomóż.”*

Janusz Korczak

ZAWARTOŚĆ

1. Podstawa Prawna.....	3
2. Wstęp	3
3. Cel główny.....	4
4. Cele szczegółowe programu wychowawczo-profilaktycznego:.....	4
5. Szczegółowy zakres tematyczny podejmowanych działań wychowawczych.	5
Kształtowanie umiejętności kulturalnego zachowania w różnych sytuacjach.....	5
Wzmacnianie kompetencji społeczno-emocjonalnych.....	5
Profilaktyka logopedyczna realizowana ze wsparciem logopedy	6
Zwiększenie bezpieczeństwa dzieci na terenie przedszkola	6
Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w przedszkolu.....	6
Rozszerzenie działań na rzecz propagowania zdrowego trybu życia.....	7
Profilaktyka uzależnień.....	7
6. Sposoby realizacji programu	7
Metody pracy z dzieckiem:	7
Formy pracy:	8
Współpraca ze środowiskiem:	8
W stosunku do rodzica:.....	8
W stosunku do nauczycieli:.....	9
7. Pożądane efekty działań wychowawczo-profilaktycznych.....	9
Dzieci trzyletnie:.....	9
Dzieci czteroletnie:	10
Dzieci pięcioletnie i sześcioletnie:.....	10
8. Ewaluacja programu	11
Sposoby i środki ewaluacji:.....	11
Narzędzia ewaluacji:	11

1. PODSTAWA PRAWNA

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356);
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;
- Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r., poz. 1249);
- Statut Publicznego Przedszkola w Promniku

2. WSTĘP

Program wychowawczo – profilaktyczny w naszym przedszkolu obejmuje wszystkie działania i treści o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, gdzie wychowanie rozumiane jest jako proces wspomagania ucznia w rozwoju. Jest on oparty na indywidualnej osobowej relacji poszanowania godności obu stron (nauczyciela, wychowawcy, rodzica oraz wychowanka), które współdziałają ze sobą, dążąc do osiągnięcia celów wychowywania ucznia w czterech podstawowych sferach: fizycznej, rozumianej jako prowadzenie zdrowego stylu życia; psychicznej opartej na zrozumieniu innych oraz samego siebie, wykształceniu systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka; społecznej, która oznacza konstruktywne pełnienie roli społecznej oraz ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialność za innych oraz otaczający świat.

Wychowawca w tym procesie jest odpowiedzialny za tworzenie warunków do rozwoju każdego ucznia, a wychowanek odpowiedzialny jest za korzystanie z nich. Celem programu jest świadome wprowadzanie dziecka w system pożądanych zachowań, zapewnienie warunków do pełnego rozwoju osobowego każdego wychowanka, poprawa jakości pracy wychowawczej, uwzględnienie potrzeb społeczności przedszkolnej: dzieci, rodziców, nauczycieli. Program zawiera cele, które ukierunkowują działalność nauczyciela oraz wspomagają kształtowanie prawidłowych postaw funkcjonowania dzieci w grupie.

Celem wspólnych oddziaływań nauczycieli i rodziców jest zapewnienie każdemu dziecku:

- radosnego i szczęśliwego dzieciństwa,
- bezpieczeństwa,
- poczucia własnej godności.
- poczucia przynależności narodowej i społecznej.

3. CEL GŁÓWNY

Celem głównym programu wychowawczo-profilaktycznego przedszkola jest kształtowanie środowiska sprzyjającego harmonijnemu rozwojowi dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem jego wrodzonego potencjału oraz możliwości twórczych i intelektualnych, a także przeciwdziałanie wszelkim okolicznościom, które mogą ten proces zakłócić.

4. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-

PROFILAKTYCZNEGO:

- Uświadamianie dzieciom ich praw i obowiązków;
- Wdrożenie do przestrzegania zasad warunkujących bezpieczeństwo;
- Kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, a także postawy poszanowania drugiego człowieka, jego własności i opinii;
- Rozwijanie umiejętności samodzielnej analizy postaw i norm społecznych;
- Kształtowanie odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek;
- Budowanie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia wartości zdrowia oraz poczucia sensu istnienia;
- Kształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia swojego i innych; w tym: kształtowanie właściwych postaw w obliczu zagrożenia zdrowia i życia;
- Wspieranie wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia;
- Wzmocnianie wśród wychowanków więzi z przedszkolem oraz społecznością lokalną;
- Budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych, relacji wychowanek – nauczyciel oraz nauczyciel – rodzic;
- Wspieranie wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną bądź środowiskową są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych.

5. SZCZEGÓŁOWY ZAKRES TEMATYCZNY PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH.

Kształtowanie umiejętności kulturalnego zachowania w różnych sytuacjach

- Dostarczanie dzieciom wzorów właściwego zachowania; w tym: utrwalanie nawyków kulturalnego zachowania w miejscach publicznych oraz w trakcie ważnych uroczystości bądź przedsięwzięć kulturalnych;
- Wykształcenie nawyku stosowania zwrotów grzecznościowych;
- Uwrażliwienie na potrzeby innych, m.in. osób starszych, rodziców, młodszych kolegów;
- Uczenie przestrzegania zasad dotyczących porządku i poszanowania zieleni w bliższym i dalszym otoczeniu; kształcenie do poszanowania wartości życia w zgodzie z naturą;
- Rozwijanie umiejętności kulturalnego zachowania się przy stole;
- Zaznajomienie dzieci z podstawowymi zasadami „savoir-vivre’u”.

Wzmacnianie kompetencji społeczno-emocjonalnych

- Przedstawienie dzieciom zasad zgodnego współżycia w przedszkolu poprzez wprowadzenie kodeksu dobrych zachowań;
- Rozwijanie umiejętności zrozumiałego wyrażania swoich emocji oraz rozumienia emocji wyrażanych przez inne osoby;
- Przeprowadzenie zajęć omawiających tematykę praw dziecka;
- Kształtowanie umiejętności pomocy potrzebującym oraz wrażliwości na cudzą krzywdę;
- Wdrażanie dzieci do zgodnej i bezpiecznej zabawy z kolegami;
- Wdrażanie dzieci do pomocy młodszym kolegom i koleżankom;
- Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych poprzez szukanie rozwiązań w postaci kompromisu;
- Integrowanie dzieci poprzez wspólne gry i zabawy, a także udział w uroczystościach przedszkolnych.

Profilaktyka logopedyczna realizowana ze wsparciem logopedy

- Stymulowanie procesu nabywania przez dziecko sprawności, od których zależy prawidłowy rozwój kompetencji językowej i komunikacyjnej;
- Zapobieganie powstawaniu wad oraz wspomaganie rozwoju mowy dziecka, między innymi poprzez wykształcenie umiejętności: prawidłowego sposobu połykania, odpowiedniego toru oddechowego oraz gospodarowania powietrzem;
- Doskonalenie mowy dziecka oraz zapobieganie dysharmoniom rozwojowym dzięki usprawnianiu pracy narządów artykulacyjnych, rozwijaniu i uwrażliwianiu percepcji słuchowej, wykonywaniu ćwiczeń ortofonicznych, fonacyjnych, rytmicznych i dykcyjnych.
- Stymulowanie rozwoju poznawczo-językowego oraz wzbogacanie czynnego i biernego słownictwa dzieci.

Zwiększenie bezpieczeństwa dzieci na terenie przedszkola

- Tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu
- i bezpieczeństwu dzieci na drodze i w przedszkolu;
- Zapoznanie dzieci z regulaminem przedszkola oraz dziecięcym kodeksem dobrych zachowań;
- Zapewnienie bezpieczeństwa dzieci podczas zajęć, zabaw i imprez;
- Uwrażliwienie dzieci na zagrożenia, które mogą im towarzyszyć w drodze do przedszkola i domu;
- Systematyczne uwrażliwienie dzieci na sytuacje stwarzające zagrożenie oraz budowanie wiedzy na temat ich konsekwencji;
- Pogłębianie wiedzy na temat zagrożeń pochodzących ze świata zwierząt i ludzi;
- Uczucie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia;
- Uwzględnienie profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych: wskazywanie na negatywne skutki związane ze spożywaniem określonych substancji.

Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w przedszkolu

- Uświadomienie dzieciom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nimi radzić;
- Wdrażanie działań na rzecz ograniczania agresji i przemocy, kształtowanie umiejętności asertywnych;
- Kształtowanie umiejętności zastępowania agresji, wnioskowania moralnego oraz kontroli emocji;
- Kształtowanie poczucia odpowiedzialności oraz troski za zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych;
- Rozwijanie empatii oraz promowanie zachowań prospołecznych;
- Rozwijanie wiedzy rodziców na temat przyczyn i sposobów niwelowania zachowań agresywnych wśród dzieci poprzez spotkania informacyjne i rozmowy indywidualne.

Rozszerzenie działań na rzecz propagowania zdrowego trybu życia

- Kształtowanie właściwych umiejętności, przyzwyczajzeń i nawyków prozdrowotnych;
- Popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu zarówno wśród dzieci jak i wśród rodziców;
- Uświadomienie konieczności zachowania ergonomii i higieny pracy (np. w postaci dbania o ciszę);
- Pogłębienie wiedzy dzieci na temat przyczyn i skutków nieprawidłowego odżywiania;
- Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą;
- Pogłębianie wiedzy dzieci na temat profilaktyki zdrowotnej (np. szczepienia ochronne) oraz związków między zdrowiem a chorobą;
- Poszerzanie wiedzy dzieci z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej oraz zdrowego stylu żywienia;

Profilaktyka uzależnień

- Rozwijanie postawy asertywności wśród dzieci oraz umiejętności szukania pomocy w sytuacjach trudnych; korzystanie z pomocy psychologiczno - pedagogicznej;
- Rozpoznanie sytuacji domowej wychowanków oraz diagnozowanie jej pod kątem potencjalnych zagrożeń dla zdrowia fizycznego i psychicznego dziecka;
- Działania profilaktyczne zmierzające do przeciwdziałania problemowi uzależnienia od komputera, gier, telewizji oraz telefonu komórkowego;
- Działania profilaktyczne zmierzające do przeciwdziałania problemowi palenia papierosów i picia alkoholu, używaniu substancji uzależniających;
- Kształtowanie potrzeby samorozwoju oraz budowanie satysfakcji życiowej poprzez rozwijanie zainteresowań i uzdolnień jako alternatywy dla zachowań ryzykownych;
- Poszerzenie wiedzy rodziców na temat profilaktyki uzależnień.

6. SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

Metody pracy z dzieckiem:

- Podające (opowiadania, wiersze, piosenki, pogadanki, historyjki obrazkowe, baśnie i bajki o charakterze relaksacyjnym, psychoedukacyjnym i psychoterapeutycznym);
- Aktywizujące (inscenizacje, „burza mózgów”, gry dydaktyczne, metaplany, drama);

- Eksponujące i poglądowe (spacery, wycieczki, pokazy, filmy, teatrzyki, zabawy parateatralne, pantomima, wystawy prac plastycznych, ilustracje, prezentacje multimedialne);
- Praktyczne (metoda projektów badawczych, zabawy ruchowe, zabawy dydaktyczne, doświadczenia i eksperymenty).

Formy pracy:

- Praca indywidualna z dzieckiem (w trakcie zajęć edukacyjnych);
- Praca w małych grupach bądź zespołach;
- Praca z całą grupą;
- Praca z pedagogiem szkolnym;
- Spacery, wycieczki, obserwacje przyrodnicze;

Współpraca ze środowiskiem:

- Komisariat Policji;
- Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna;
- Zaprzyjaźnione szkoły i przedszkola;
- Urząd Gminy;

W stosunku do rodzica:

- Zapoznanie z programem wychowawczo-profilaktycznym Publicznego Przedszkola w Promniku oraz z zasadami i regułami przyjętymi przez dzieci i nauczycieli;
- Zaopiniowanie programu wychowawczo-profilaktycznego;
- Poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego bądź fizycznego dzieci oraz rozpoznawania ich;
- Organizowanie dla rodziców spotkań i warsztatów z udziałem psychologa i pedagoga w celu uświadomienia konieczności ujednolicenia oddziaływań profilaktyczno - wychowawczych w domu i przedszkolu;
- Udział rodziców w zebraniach, spotkaniach indywidualnych oraz zajęciach otwartych.

W stosunku do nauczycieli:

- Prowadzenie zajęć koleżeńskich;
- Wymiana koleżeńska w zakresie doświadczeń i scenariuszy zajęć;
- Integracja nauczycieli podczas przygotowywania zajęć i opracowywania kodeksu zachowań;
- Ujednolicenie oddziaływań wychowawczych wszystkich nauczycieli w relacjach nauczyciel – dziecko;
- Doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki zaburzeń zdrowia fizycznego i psychicznego dzieci;
- Współpraca ze specjalistami: logopedą oraz psychologiem.

7. POŻĄDANE EFEKTY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

Dzieci trzyletnie:

- Ma poczucie bezpieczeństwa;
- Ma dużo swobody – potrafi dostrzec konsekwencje swojego zachowania;
- Potrafi samodzielnie decydować o wyborze zabawki, podejmując z pomocą nauczycieli różnorodną aktywność zgodnie ze swoimi zainteresowaniami;
- Współdziała z osobą dorosłą w prostych czynnościach samoobsługowych i porządkowych;
- Uczestniczy w rozmowach prowadzonych przez nauczyciela indywidualnie lub w małych grupach;
- Stosuje się do najważniejszych zasad i zwyczajów obowiązujących w zabawie i we wzajemnym współżyciu;
- Dostrzega związek między zdrowiem a chorobą;
- Zna szkodliwość niektórych produktów spożywczych (np. słodycze);
- Rozumie pojęcie higiena;
- Stosuje higienę na co dzień: myje ręce przed/po posiłku, po korzystaniu z toalety, po kontakcie z różnymi zwierzętami;
- Dbą o czystość własnego ciała: ubrania, bielizny;
- Używa wyłącznie swoich przyborów toaletowych;
- Wie, że nie może samodzielnie stosować lekarstw i środków chemicznych (np. środków chemicznych);
- Nabywa umiejętność odmawiania bez poczucia winy (asertywność);
- Bierze aktywny udział w zabawach logopedycznych organizowanych przez nauczyciela (gimnastyka buzi i języka, ćwiczenia oddechowe, warg, usprawniające podniebienie miękkie, ćwiczenia z emisji głosu).

Dzieci czteroletnie:

- Zna zasady dotyczące zgodnego współżycia z innymi dziećmi i przestrzega ich;
- Potrafi wyrazić swoje potrzeby w kontaktach z dorosłymi i innymi dziećmi;
- Potrafi poprosić o pomoc w trudnej sytuacji;
- Rozpoznaje i nazywa podstawowe uczucia u siebie i innych; wie, że w różnych sytuacjach ludzie przeżywają różne uczucia;
- Sprawnie wykonuje czynności samoobsługowe, współdziała z rówieśnikami;
- Nie okazuje zdziwienia wobec dzieci z wadami;
- Uczestniczy w opiekowaniu się nowo przybyłymi kolegami;
- Planuje własne działania, gromadzi informacje o sobie;
- Potrafi zaprezentować rodzicom własne umiejętności;
- Zna osoby, do których można zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia;
- Nie oddala się poza wyznaczony teren bez wiedzy i zgody dorosłych;
- Zna schemat piramidy zdrowego żywienia;
- Orientuje się w zasadach zdrowego żywienia (wymienia zdrowe produkty, tj. owoce, warzywa, mleko i jego przetwory, ryby, ciemne pieczywo itd.);
- Wie na czym polega profilaktyka zdrowotna (np. szczepienia ochronne);
- Podaje przyczyny i skutki nieprawidłowego odżywiania (m.in. otyłość, próchnica, brak witamin, niska odporność organizmu);
- Przewycięża niechęć do spożywania niektórych potraw;
- Udziela swobodnych wypowiedzi ustnych, poprawnych pod względem gramatycznym; wymawia prawidłowo większość głosek;
- Potrafi się skupić; używa wyobraźni w celu określenia możliwych konsekwencji swoich działań.

Dzieci pięcioletnie i sześćoletnie:

- Radzi sobie z własnymi emocjami, właściwie reaguje na przejawy emocji u innych;
- Zna swoje upodobania, zainteresowania, poszukuje różnych form aktywności;
- Potrafi wyrazić słowami swój problem oraz samodzielnie lub z pomocą nauczyciela zdecydować, jak go rozwiązać;
- Wyraża się w jasny i zrozumiały dla otoczenia sposób i potrafi wysłuchać wypowiedzi innych;
- Współdziała w zespole podczas zabaw i prac porządkowych;
- Potrafi wykorzystać swoją wiedzę w zaspokajaniu aktywności poznawczej i rozwoju swoich zainteresowań;
- Współdziała z dorosłymi w opiekowaniu się młodszymi dziećmi;
- Próbuje samodzielnie rozwiązywać konflikty zgodnie z ustalonymi normami postępowania;
- Rozumie wartość koleżeństwa, dobroci, uczciwości, obowiązkowości;
- Przeciwstawia się objawom samolubstwa, okrucieństwa, przezywania bądź dokuczania;
- Jest świadome niebezpieczeństw związanych z uzależnieniami;
- Wie, co sprzyja uzależnieniu człowieka (alkohol, papierosy, komputer, telewizja, narkotyki).

Rodzice i nauczyciele:

- Są świadomi zagrożeń i kontrolują to, co dziecko ogląda w telewizji, w jakie gry komputerowe gra, a także jakie treści przegląda w Internecie;
- Znają zależności pomiędzy agresją, nadpobudliwością dzieci a niektórymi programami telewizyjnymi i grami komputerowymi;
- Prowadzą dyskusje z dziećmi na temat oglądanych przez nie programów telewizyjnych i gier;
- Kształtują przyjazny klimat w przedszkolu, budują prawidłowe relacje rówieśnicze;
- Poszerzają wiedzę na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń psychicznych dzieci;
- Wspólnie rozwiązują zaistniałe problemy, w razie potrzeb korzystają z pomocy psychologa;
- Doskonala kompetencje w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych.

8. EWALUACJA PROGRAMU

Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można spodziewać się, gdy ewaluacji dokonuje się na podstawie obserwacji procesu wychowania.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowań uczniów,
- obserwacja postępów w nauce,
- frekwencja na zajęciach dydaktycznych,
- udział w konkursach, zawodach i uroczystościach

Narzędzia ewaluacji:

- ankieta dla rodziców i pracowników szkoły,
- obserwacja zachowania uczniów,
- analiza dokumentacji nauczycieli,
- analiza dokumentacji wychowawców,
- analiza sukcesów i osiągnięć uczniów,
- rozmowy indywidualne z rodzicami, uczniami i pracownikami szkoły,
- wytwory uczniów,
- analiza sprawozdań dotyczących stanu zdrowia i wypadkowości uczniów.

Ocena planowanych przedsięwzięć profilaktycznych dokonana będzie dwa razy do roku na zebraniu Rady Pedagogicznej. Ewaluacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego dokona powołany przez dyrektora szkoły zespół ds. ewaluacji programu oceniając rezultaty i efektywność prowadzonych działań. Program wychowawczo-profilaktyczny poddany będzie monitorowaniu i ewaluacji w zależności od zaistniałych potrzeb. Ma on charakter otwarty, może być modyfikowany w trakcie realizacji. Wyniki analizy będą wskazówkami do pracy w kolejnych latach.